

*Skiriu visoms savo draugėms už tai,
kad daug metų buvo šalia ir palaikė.
Ypač Diane'ai, nušvietusiai mano vaikystę
savo nepaprastomis fantazijomis, beribe
vaizduote ir pritrenkiančiu humoro jausmu.
Poline'ai, kuri skambina man kiekvieną
antradienį, elektroniniu paštu siunčia
gražiausius gimtadienio sveikinimus
ir yra nepaprastai patikima.*

„Tas, kuris nebėra draugas, juo niekada ir nebuvo.“

ARISTOTELIS

„Niekada nežinai, koks esi stiprus,
kol vieną dieną neturi kito pasirinkimo.“

BOBAS MARLEY

SARA

ŽMONĖS, SAKANTYS, KAD prieš mirtį mato prabėgančius prisiminimus, tikrai niekada nemirė. Vienintelis man prieš akis bėgantis dalykas yra pakabinamos kamštmedžio lubos, blyškios neoninės šviesos ir chalatais vilkinčios figūros, visu greičiu stumiančios mane link lifto ir šaukiančios kažką, ko nesuprantu. Prisiminimų nebėra. Negali gyventi praeitimi, kai neturi ateities. Patikėk, norėčiau tų prabėgančių prisiminimų bent jau tam, kad turėčiau dar šiek tiek laiko su tavimi. Norėčiau vėl išvysti savo vaikystę ekrane, sepijos spalvomis, galbūt vaizdas šokinėtų, garsas traškėtų, tarsi mano gyvenimo filmas būtų buvęs nufilmuotas 1930 metais. Jis vadintųsi *Prisiminimai apie Sarą, melo istorija*. Atsineškite spragėsių, išjunkite šviesas.

Bet ne. Nieko. Smegenys nedirba. Siaubas. Jokio vaizdo iš praeities. Svarbu tik viena: dabartis. Ši akimirka. Pirmą kartą gyvenime iš tiesų suvokiu, ką tai reiškia. Su nuostaba žiūriu, kaip ji slysta man tarp pirštų, kiekviena sekundė, smiltelė, sūraus vandens lašelis. Gabalėlis vandenyno, brangaus,

nepasiekiamo. Kelios minutės ateities – tai viskas, kas man liko. Ir tu niekada nesužinosi tiesos. Mano tiesos.

Esu įstumama į liftą.

Aš tapsiu kriminaline naujiena. Gal toks mano likimas. Apie mane kiti kalbės per vakarienę, po sūrio, prieš desertą. „Atsimeni Sarą?“ Būsiu per nugarą perbėgantis šiurpuliukas. Blogas prisiminimas. Nemalonus A + B įrodymas, kad taip nutinka tik kitiems.

Išvažiuoju iš lifto. Apvemiui rausvą chalatą.

Iki šios akimirkos niekada nesu patyrusi baimės, tikros baimės.

One. Two. Three. Vienas, du, trys. Mano kūnas užmetamas ant operacinio stalo. Tarsi purvinų skalbinių maišas. Jau lavonas.

Iki šios akimirkos niekada nesu patyrusi skausmo, tikro skausmo.

Pribaikite mane. Jau gana. Mirtis negali būti blogesnė už šią akimirką.

Balsai nyksta, tolsta. Prie nugaros jaučiu ledinį metalo šaltį. Girdžiu kirus, bangų ošimą. Juntu drėgmę ir druską ant savo odos.

Paskutinė smiltelė nuslysta tarp pirštų. Paskutinė mintis – apie tave.

The end. Pabaiga.

Būčiau norėjusi mirti gimtąja kalba.

A DALIS

NUSIVYLUSIŲJŲ KLUBAS

DARBO DOKUMENTAS
SAROS LERUA BYLA, 1992 M.

Mes visos kažkiek atsakingos už tai, kas nutiko Sarai Lerua. Pati prie to prisidėjau, net jei man prireikė dvidešimties metų, kad suprasčiau ir susitaikyčiau su savo vaidmeniu šioje istorijoje. Neatskleisiu jums savo tapatybės, ne to siekiu ir, bet kuriuo atveju, nenoriu, kad kas nors galvotų, jog atskleidžiau tiesą bandydama save pateisinti, apkaltinti kitus ar tiesiog norėdama pasirodyti geresnė. Manau, kad tiesa turi būti kur nors užrašyta. Mums, Sarai ir galbūt jums. Kad pagaliau, negalėdami gauti atleidimo, įstengtume gyventi su tuo, ką padarėme.

Nors visi tikriausiai manys priešingai, tais laikais mes turėjome moralinius principus. Ne tokius, dėl kurių negalėtume meluoti policijai, savo šeimoms, net sau patiems, o tokius, kokius susikuri, kai tau penkiolika ir dar nesi susitaikęs su tuo, kad šiame pasaulyje teisybės tiesiog nėra. Būtent šios moralės vedama rašau jums šiandien, praėjus dvidešimčiai metų.

Nuotrauka, kurią pridedu prie šių puslapių, buvo padaryta kelios dienos prieš dingstant Sarai Lerua. Iš kairės į dešinę matote Anželiką, kuri, nepaisant vardo, tikrai nėra angelas, Morganą, kuri

šiandien būtų apibūdinta kaip „turinti didelį potencialą“, Žasminą, laikraščiuose ir policijos ataskaitoje mielaširdingai pervadintą „namų tvarkytojos dukra“, ir Sarą Lerua. Jei pastaruosius dvidešimt metų nepraleidote miegodamas žiemos miegu kokiame nors igluse Grenlandijoje, jums aiškinti, kas ta Sara Lerua, nereikės.

Žinau, kad norėtumėte sužinoti, kas aš esu, bet iš tikrųjų tai visai nesvarbu. Mes esame vienetas, mes esame „Nusivylusiosios“. Lygiai taip pat, kaip gramatikoje ir gyvenime vyriškoji giminė turi pirmenybę prieš moteriškąją, mūsų istorijoje „mes“ visada išstumdavo „aš“, todėl ir leidžiu sau rašyti visų mūsų vardu.

Niekas negali tikėtis, kad šiandien kas nors prisimins viską, kas išties nutiko tą vasarą, kai mirė Sara Lerua. Aš pati praėjusią savaitę palėpėje susiradau krūvą *Clairefontaine* spirale įrištų sąsiuvinų, kuriuose rašiau savo dienoraščius – kasdien arba beveik, nuo šeštos klasės iki studijų pabaigos. Perskaičiau viską, kas susiję su mūsų istorija.

Bet pradėkime nuo pradžios.

Sara Lerua pirmą kartą su Anželika susitiko ne Viktoro Hugo mokyklos dešimtoje B klasėje. Netiesa, kad jos iškart viena kitai nepatiko, nes „buvo viena kitos priešingybės“, kaip buvo teigiama žiniasklaidoje, sulaikius Anželiką. Anželika ir Sara susipažino kapinėse, kai joms buvo septyneri ar aštuoneri metai. Ir susitikusios kitomis aplinkybėmis tikriausiai

niekada nebūtų susidraugavusios. Jos išties buvo viena kitos priešingybės. Noriu pasakyti, kad Saros tėvai gyveno pasiturinčiai, o Anželikos – iki kaklo įklimpę į skolas. Tačiau kapinės yra neutrali žemė, palanki empatijai, todėl jų pažinties netemdė išankstinės nuostatos. Priešingai nei Anželika, Sara ne be reikalo lankėsi Pajūrio Buvilio kapinėse: tą dieną palaidota jos motina. Kita vertus, Anželika ten buvo, nes, cituoju: „jai patiko kapinės“. Asmeniškai man toks pomėgis būtų atrodęs įtartinas, bet Sarai tai nerūpėjo.

Sara išgyveno tą gedulo stadiją, kuri vadinama neigimu. Kiekvieną rytą ji pabudavo įsitikinusi, kad tiesiog susapnavo baisų sapną, ir nustebdavo, kai ją pažadindavo čaižus žadintuvo čirškimas, o ne šiltos motinos rankos. Jos tėvui Bernarui Lerua teko ją tempti į laidotuvių mišias apimtą isterijos. Ji raudavo taip stipriai, kad nesigirdėjo kunigo. Jos senelė nusprendė išvesti ją iš bažnyčios ir Sara pasileido bėgti. Nė pati nesuprato, kaip kojos nunešė į kapines. Jei niekada nebuvote Pajūrio Buvilyje, žinokite, kad šios kapinės vis dar egzistuoja. Jos yra ant baltos uolos, stačiu šlaitu krintančios į Lamanšą, netoli Gri Nė kyšulio. Giedrą dieną iš čia matyti net Anglijos krantai.

Sėdėdama sukryžiuotomis kojomis ant antkapinio paminklo šalia samanomis apaugusio mauzoliejaus, Anželika vilkėjo geltoną per didelį lietpaltį. Pamačiusi Anželiką Sara pirmiausia pajuto nevaldomą pavydą, it smūgį į paširdžius, įsivaizduodama,

kaip Anželikos mama dukrai išeinant šūkteli, kad apsirengtų. Kai kurie žmonės vis dar turi mylinčią mamą, kuri rūpinasi, kad jie nepasigautų bronchito. Bet ne Sara. Gyvenimas pernelyg neteisingas. Sara netrukus sužinos, kad Anželikos tėvai nebuvo iš tų, kurie jaudintųsi dėl tokių nereikšmingų dalykų kaip bronchitas. Tačiau šiuo metu šis suaugusiojo lietpaltis Sarai simbolizavo didžiulę meilę, kuri ką tik buvo iš jos išplėšta. Saros ašarų kiekis padvigubėjo. Supykusi ji metė akmenį į nepažįstamąją, nė nenutuokiančią, kaip jai pasisėkė. Anželika atsisuko. Ji ilgai žiūrėjo į raudančią Sarą. Tada pakilo nuo antkapio, apsikabino ją ir stipriai priglaudė prie savęs. Anželika kvėpėjo jūra ir kakava. Sara pajuto, kaip kvėpavimas rimsta. Ji ilgai išbuvo šios mergaitės, kurios niekada nebuvo nė regėjusi, glėbyje – vis dėlto tai buvo pirmas žmogus, bent jau pabandęs ją paguosti.

– Kas mirė? – paklausė Anželika, žvelgdama į pašnekovės juodos spalvos suknelę ir pėdkelnes.

– Mama, – sumurmėjo Sara.

– Aaa. Užjaučiu.

Įsivyravo tylą, o tada Sara tarp dviejų sukūkciojimų sukuždėjo:

– Ar žinai, kas yra pirmoji moteris, perplaukusi Lamanšo sąsiaurį?

Anželika papurtė galvą. Ji nesuprato, kodėl Sara to klausia.

– Amerikietė Gertrudė'ą Caroline'ą Ederle, 1926 metais. Išplaukė iš Gri Nė kyšulio ir pasiekė Doverio

krantus po keturiolikos valandų ir trisdešimt vienos minutės. Ji viena valanda ir penkiasdešimt devyniomis minutėmis pagerino vyro pasiektą tų laikų pasaulio rekordą. Man tai papasakojo mama. Ji žinojo tiek daug įdomių dalykų.

Nors ši informacija Anželikai neatrodė itin įdomi, ji linktelėjo galva, sužavėta tokio, atsižvelgiant į aplinkybes, kartu ir nenaudingo, ir keisto išprusimo demonstravimo. Tada paėmė Sarą už rankos ir labai rimtai į ją pažvelgė.

– Užjaučiu, gyvenimas išties žiaurus, ypač kai esi mergaitė. Vienintelė išeitis – solidarumas. Taip man sakė Fani.

– Kas ta Fani?

– Mano vyresnioji sesuo.

Sara neturėjo supratimo, ką reiškia terminas „solidarumas“, bet tai skambėjo tarsi natų seka, vilties gama, kurios jai taip reikėjo šiuo sunkiu laiku. Todėl pasiūlė Anželikai:

– Ar sutiktum eiti su manimi į laidotuves?

– Tai aišku! – sušuko Anželika, tarsi kas nors būtų ką tik jai pasiūlęs nueiti ledų.

Anželika apsidžiaugė, kad galbūt pavyks pamatyti tikrą mirusįjį. Taigi abi nuėjo prie karstui paruoštos neseniai iškastos duobės. Jos laukė tylėdamos. Kartkartėmis Anželika nusausindavo Sarai ašaras naudota vienkartinė nosinaite, rasta lietaulio kišenėje. Tada suskambo varpai ir pilka šeimos narių procesija, tarsi būrys niūrių varnų, atsekė karstą į kapines.

– Kaip liūdna, paskolinsiu tau savo grotuvą, –
sušnabždėjo Anželika. – Pavogiau iš sesers.

Nelaukdama Saros atsakymo, ji uždėjo ausines
draugei ant ausų ir padidino garsą iki maksimalaus.

Taip viskas ir prasidėjo: Anželika, vilkinti kulkš-
nis siekiančiu saulės ryškumo lietpalčiu, laikė iš
sielvarto apdujusią Sarą už rankos, o fone skambėjo
Axelle Red daina *Sensualité*.

ŠIANDIEN, FANI

SUSPAUDUSI TELEFONĄ, Fani šimtąjį kartą perskaitė ką tik gautą žinutę.

Nežinomas numeris. 9.43 val.

Vakar mirė mama.

Laidotuvės antradienį 10.00 val.

Fani su seserimi nesikalbėjo jau daug metų, bet žinojo, kad žinutę atsiųsti galėjo tik Anželika. Ji lėtai pakėlė akis. Už kabineto stiklo rytiniame šurmulyje blaškėsi kolegos. *Mirė mama*. Kada paskutinį kartą ją matė? Per Oskaro trečiąjį gimtadienį, daugiau nei prieš devynis mėnesius. Mari Klerė pasiūlė pasiimti anūką savaitei kitą vasarą. Fani vos nepratrūko kvatotis. Tada suprato, kad siūlyta rimtai, todėl mandagiai atsisakė. Net nebeprisimena, kokią dingstį sugalvojo. Jos susikivirčio ir daugiau viena kitai nebeskambino. Fani rankos drebėjo. *Mirė mama*. Ji būtų norėjusi paklausti, ką turi daryti. Gal su kuo nors pasikalbėti? Ne. Negalima painioti darbo ir

asmeninio gyvenimo. Kollegės nebuvo jos draugės. Ypač kai ji buvo paaukštinta į žurnalo vyriausiosios redaktorės pavaduotojos pareigas ir tapo realiausia kandidate į žurnalo internetinės svetainės vadovės postą.

Jai reikėjo kavos. Ji atsargiai padėjo telefoną ant savo nepriekaištingai sutvarkyto stalo, tarsi karštą daiktą, kuris bet kurią akimirką gali sprogti. Perėjo atvirą redakcijos erdvę, negalėdama atsikratyti keisto jausmo, kad sulėtintai juda per klaviatūros klavišų tarškėjimo pripildytą akvariumą.

– Žiežula gaus interneto svetainę, o jau tada tikrai atleis pusę komandos.

Šį sakinį ji išgirdo labai aiškiai, jis rėžėsi į ją tarsi tiesiai į veidą atlėkęs bumerangas. Tiesiog kelios kolegės plepėjo prie kavos aparato, o pokalbio tema buvo ji. Jos mama mirė, o kolegės pravardžiuoja ją žiežula. Ačiū. Jums taip pat geros dienos.

Natali ir Žanos pokalbis, žinoma, baigėsi, kai tik abi ją pastebėjo. Apsimesdama, kad nieko nenutiko, Fani paspaudė mygtuką „espresas be cukraus“ ir palaukė, kol puodelis prisipildys kavos. Ore pasklido lengvas ir visai malonus panikos ir kavos aromatas. Fani vėl užsidarė savo kabinete nepratarusi nė žodžio. Ji neturi laiko apkalboms. Be to, mirė mama, kas, objektyviai vertinant, blogiau nei tai, kad dvi pavydžios kolegės ją pavadino žiežula.

Tačiau po kelių minučių ji nuėjo į tualetą ir pažvelgė į save veidrodyje. Ji nepriaugo svorio. Jos kūno masės indeksas mažesnis nei 19. Ar žiežulos storos? Tikriausiai ne, bet greičiausiai negražios. Visos raganos negražios. Ji apžiūrėjo savo tiesią nugarą, niekuo neypatingos šviesiai rudos spalvos akis, padidintas precizišku ir subtiliu makiažu, lygią odą, puikaus

kirpimo šviesiai violetinę suknelę. Atspindyje nerado nieko, kas bent iš tolo primintų raganą.

Įžeidimas negalėjo būti susijęs su jos išvaizda. Apkalbėta, ačiū Dievui, jos asmenybė. Ji gūžtelėjo pečiais. Tiesa, Fani nebuvo nei švelni, nei itin maloni, dažniausiai dėl laiko stokos, bet dėl to vadinti ją žiezula... Ambicinga, griežta ir profesionali tikrą labiau.

Ji grįžo į kabinetą. Vos pradėjus dirbti suskambo telefonas, kurio ji nedrįso paliesti nuo tada, kai perskaitė žinutę. Fani atsiliepė. Ji buvo skubiai iškviesta į savo podukros Lilu koledžą. Fani bandė išsiaiškinti, kas atsitiko, klausė, gal būtų galima perkelti susitikimą į kitą savaitę, bet pavaduotoja atsakė, kad tai skubu.

– Aš tik atšauksiu savo susitikimus ir atvyksiu, – atsiduso Fani.

Ji vienu mauku nurijo kavą ir paaiškino asistentei (Odrei? Amberei? Niekaip nepavyksta prisiminti jos vardo), kokius pakeitimus padaryti jos darbotvarkėje. Po penkiolikos minučių ji jau skubėjo į metro stotelę. *Mirė mama*. Apie šią žinutę pagalvos vėliau. Atsakys vakare. Paklaus Estebano patarimo. Estebanas visada gerai pataria. O kol kas reikia apie tai negalvoti ir sutvarkyti, akivaizdu, šūdinės dienos reikalus. Ji užmerkė akis, įkvėpė ir įsivaizdavo, kad ranka perbraukia Oskarui per plaukus. Kai pajusdavo nerimą, kai patankėdavo kvėpavimas, jai pakakdavo įsivaizduoti, kad apsikabina savo berniuką, kvepiantį kūdikių muilu, prisiliečia prie jo šilto ir minkšto skruosto. Ji pajuto, kaip įtampa atslūgsta. Svarbu nepradėti galvoti apie Anželiką. Dabar ne laikas panikuoti.

Ką galėčiau papasakoti apie Anželiką, be to, kad šis vardas jos asmenybei tiko labai trumpai? Dėl savo putlių, nekaltų skruostų, didžiulių dangaus žydruomo akių vaikystėje ji dažnai vadinta Auksaplauke. Kai jai sukako ketveri, kiekvieną žiemą ji būdavo papuošiama kartoniniais sparnais ir pasodinama prakartėlėje, kur atlikdavo angelo Gabrieliaus vaidmenį. Dėl to Anželika išgyveno kiek mistinį laikotarpį, per kurį virš jos lovos kabojo Teresės Avilietės portretai. Įsitikinusi, kad ji – Viešpaties išrinktoji, Anželika entuziastingai badaudavo per gavėnią, atlikdavo keturis geruosius darbus ir kartodavo tris „Sveika, Marija“ per dieną. Sąžiningai sudėdavo visus kišenpinigius į rinkliavos krepšelį. Vieną dieną sekmadieninėje mokykloje ji pasakė siekianti tapti kunige. Kai iš jos buvo pasijuokta, Anželika pasijuto sugniuždyta žinios, kad norint laikyti mišias reikalingas penis. Tada ji įklimpo į depresiją, o jos bažnytinės ambicijos žlugo. Vyresnėlė sesuo Fani nušluostė jaunėlei ašaras ir pagelbėjo nesėkmingai virtuvės kriauklėje bandytas sudeginti ikonas ir šventųjų portretus pakeisti *Backstreet Boys* ir *2Be3* plakatais. Nuo tos akimirkos Anželika nebeturėjo nei Dievo,

nei šeimnininko ir pradėjo daryti tai, ką nori ir kada nori, nesitaikstydama net su menkiausia pasitaikiusia kliūtimi. Ji melavo kiekviename žingsnyje, iš keptyklės vogdavo saldinius, kuriuos slapčia suvalgydavo kapinėse, savo karalystėje. O tada nutiko tai, apie ką žinojo visi, paskutinį amžiaus dešimtmetį lankiusieji Viktoro Hugo mokyklą – įvykis buvo vadinamas „valčių namelio incidentu“. Ir reikalai išvis pašlijo. Bet nukrypau nuo temos. Grįžkim prie esmės, tai yra, Saros Lerua.

1992 metų liepa ir rugpjūtis pralėkė taip, tarsi Saros pasaulis nebūtų sugriuvęs, tarsi bėgančios dienos vis dar turėtų prasmę, kai esi aštuonerių ir netekai mamos. Praeitų metų žiemą kino teatruose pasirodęs *Aladinas* vis dar buvo rodomas Buvilyje. Norėdama, kad draugė prasiblaškytų, Anželika nusivedė ją į šį filmą septyniolika kartų. Jos, žinoma, nemokėdavo. Anželika išmokė Sarą įslinkti į salę ankstesnio seanso žiūrovams išeinant. Vėliau abi stūgždavo filmo dainas bastydamosi po kapines ir įsivaizduodamos, kad antkapiai – tai skraidantys kilimai. Jos daug kartų vaidindavo atmintinai žinomas scenas pilkame paplūdimyje, kuris jų lakiose vaizduotėse virsdavo auksine *Tūkstančio ir vienos nakties* dykuma.

Sara didžiąją laiko dalį leido su šia tarsi iš dangaus nukritusia nauja drauge. Dauguma jos draugių buvo išvykusios atostogauti, o tėvas visą dieną likdavo užsidaręs biure. Saros tėvas Bernaras Lerua dirbo

Pajūrio Buvilio miesto savivaldybėje. Jis „stengėsi dėl miestiečių ateities“ (sakau su ironija, kabutėse). Netrukus Vanesa, merijos buhalterė, ėmė vakarėniauti Saros namuose. Ji vienintelė, kurią Sara vėliau dar prisimins. Kitų, prieš pamotę buvusių moterų, vardai ar veidai jos sąmonėje neišliko.

Saros tėvui priklausė buriavimo klubas ir vienintelis viešbutis Pajūrio Buvilyje (jis vis dar yra, iškart už prieplaukos, neįmanoma nepastebėti), trys restoranai Vimrė, po vieną Odigene ir Odresele, taip pat ketveri ar penkeri svečių namai Opalo pakrantėje. Jis viską paveldėjo iš uošvio, pradėjusio nuo nulio, savo prakaitu sukūrusio šią mažytę midijų ir skrudintų bulvyčių imperiją. Taigi Bernaras Lerua praturtėjo be menkiausių pastangų, jis tiesiog sėkmingai vedė. Pagrindinis jo talentas buvo tas, kad jis mokėjo pasirinkti, su kuo bendrauti, į darbą priimti kruopščiai atrinktus žmones, o paskui išnaudoti tuos, kurie sugeba kuo geriau valdyti jo turtą. Iš tikrųjų jis nebuvo sukčius, nes tam būtų reikėję drąsos, o jos Bernaras Lerua neturėjo. Jis mokėjo prisitaikyti ir leidosi nešamas ten, kur vesdavo jo drąsos trūkumas. Nenuostabu, kad galiausiai jis pasuko į politiką. Leiskite pristatyti mūsų mylimą Pajūrio Buvilio merą, nes, nepaisant visko, šioje istorijoje jis atliko svarbų vaidmenį. Tai padės geriau suprasti, kodėl man taip svarbu likti nežinomai.

Iš pradžių Anželika Saros draugystę priėmė kaip savaime suprantamą dalyką, be jokio dėkingumo.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad Anželika tais laikais traukė žmones kaip magnetas. Siaubingai erzinantis dalykas. Neįtikėtina, kaip vos ją išvydusiųjų žvilgsniai sušvelnėdavo. Meilė kitų širdis užliedavo vos Anželikai nusišypsojus, bent jau iki „valčių namelio incidento“. Kadangi šis tekstas turi atkurti tiesą, prisipažįstu, kad ilgai pavydėjau Anželikai jos žavesio. Norėčiau pasakyti, kad ja taip žavėtasi dėl jos asmenybės, intelekto ar humoro jausmo, bet tai būtų netiesa. Ji tiesiog įkūnijo viską, ko galima tikėtis iš jos amžiaus mergaitės: buvo labai graži ir, iš pirmo žvilgsnio, gana paklusni, nes dar turėjo ir neprilygtamą gabumą meluoti. Žmonės savo susižavėjimą Anželika pradėjo reikšti dar jai esant visai mažytei – komplimentai, vietinių krautuvėlių savininkų dovanėlės, pyragėlis kepyklėlėj, dešros gabalėlis mėsinėj. „Tu tokia graži, ar nenorėtum gabalėlio sūrio?“ – pas sūrininką, abrikosas dovanų – iš vaisių pardavėjo... Tiek visko, kad eidama apsipirkti ji pavalgydavo visai dienas. Kiekvienas apdovanodavo komplimentu: tokios mėlynos akys, tokie šviesūs plaukai, tokie subtilūs bruožai, jau nekalbant apie šypsena, „tikra Lolita“... ir Anželika šypsodavosi, didžiūdamosi tokiu pagyrimu, nes buvo pernelyg neišsilavinusi, kad įsižeistų palyginta su Nabokovo heroje, manipuliuojama ir prievartaujama patėvio pedofilo.

Anželikos ir Saros draugystė buvo paprasta. Jos laukdavo viena kitos ant gatvės kampo, kad kartu nueitų į mokyklą, važiuodavo dviračiais į paplūdimį,

plūduriuodavo ant šaltų ir neramių Lamanšo sąsiaurio bangų, o paskui traukdavo pas Anželiką, kurios vyresnioji sesuo išvirdavo joms kakavos. Žiemą abi slapta persirengdavo palėpėje laikomomis Saros mirusios mamos suknelėmis ir įsispirdavo į aukštakulnius. Anželika primygtinai prašė atidaryti kartonines dėžes, o Sara galiausiai pasidavė. Sara niekada nieko Anželikai neatsakydavo. Ji noriai įkūnydavo raganą, feją ar žavingąjį princą ir visada leisdavo akinančio grožio apdovanotai Anželikai atlikti paties likimo jai skirtą nelaimingos princesės vaidmenį.

Vos grįžusios namo jos skambindavo viena kitai dėl namų darbų, aptardavo animacinius filmukus ir dovanų sąrašus Kalėdų Seneliui, trūkstamus Liūto Karaliaus lipdukus *Panini* albume (turėjo tik vieną joms abiem – Saros). Jos dalyvaudavo visuose *Dorotės klubo* konkursuose, balsuodavo už mėgstamiausią laidą telefonu arba *Minitel* ryšiu (tada abi eidavo pas Sarą, nes kai Anželika pirmą kartą paskambino padidinto tarifo numeriu, gavo antausį). Iki pat penktos klasės didžiausia jų svajonė buvo sulaukti šviesiaplaukės laidos vedėjos Dorotės skambučio ir laimėti vieną iš nuostabių prizų arba bent jau nuotrauką su autografu. Sara kartą laimėjo raudonos ir mėlynos spalvos nešiojamą grotuvą. Deja, ji praleido Dorotės skambutį. Ilgą laiką tai buvo viena didžiausių jos vaikystės tragedijų. Laimėtą grotuvą ji atidavė Anželikai, kad ši liautųsi vogusi iš sesers. Anželika turėjo nelemtą

polinkį savintis Fani daiktus. Ši smulkmena svarbi tolesniam pasakojimui.

Sara ir Anželika savo draugystę grindė mažais malonumais ir rūpesčiais, kurie atrodė tokie nereikšmingi suaugusiesiems, bet buvo mergaičių kasdienybė. Kiekvieną rudenį pirmame sąsiuvinio puslapyje jos užrašydavo šią sename atviruke aptiktą Montaigne'io citatą apie jo tvirtą draugystę su Étienne'u de La Boétie: „Nes tai buvo jis, nes tai buvau aš.“ Ir iš tiesų, jų draugystė buvo tokia paprasta ir neginčijama.

Anželikos tėvai (jos tėvas dar nebuvo palikęs namų) buvo įsitraukę į restorano reikalus ir gavę laidinio telefono sąskaitas tenkinosi paburbėjimu, o savo karjera užsiėmusiam Saros tėvui mažai rūpėjo, su kuo dukra draugauja.

Nuo šeštos klasės į Viktoro Hugo koledžą ir licėjų Sen Martene tekdavo važiuoti autobusu. Buvo įmanoma numinti dviračiu, bet toloka, ypač žiemą. Pirmoji į mokyklinį autobusą įlipdavo Sara ir visada užimdavo vietą draugei, o kadangi Anželiką važiuojant pykino, Sara visada išsiderėdavo dvi vietas autobuso priekyje, kad būtų išvengta bet kokių incidentų. Autobuso vairuotojas, sujaudintas Saros lojalumo, net liepdavo kitiems vaikams, ketinantiems sėsti priekyje, persėsti viena eile toliau. Todėl įsigaliojo nerašyta taisyklė, kad sėdimos vietos priekyje kairėje yra Anželikos ir Saros. Taip tęsėsi, kol abi baigė aštuonias klases. Paskui jos daugiau jau niekada nesėdėjo viena šalia kitos.

ŠIANDIEN, FANI

KAIP TIK TĄ AKIMIRKĄ, KAI FANI ĮEJO į Lilu koledžo pavaduotojos kabinetą, jos rankinėje suvibravo telefonas. Ji paskubomis išsitraukė jį ir žvilgtelėjo į ekraną. Skambino Katerina, leidybos grupės vadovė, dar vadinama Karaliene Saule. Susierzynusi, kad negali pakelti ragelio, Fani šaltai pasisveikino su pavaduotoja ir atsisėdo, ant kelių pasidėjusi vardinę rankinę. Šalia sėdinti Lilu nereagavo. Rankas susikišusi į džemperio kišenes, ji niūriai stebeilijo į savo konversus.

Fani vos susilaikė neužvertusi akių į dangų. Ji galvojo apie susitikimą, kurį teko atidėti, kad galėtų čia būti, apie savo vizitą pas kosmetologę per pietų pertrauką, rezervuotą prieš mėnesį, straipsnį, kurį reikia atiduoti šį vakarą, interviu telefonu su Paryžiuje viešinčiu amerikiečių aktoriumi, kurį perleido kolegei, nors dėl jo kovojo ištisas savaites. Visa jos dienotvarkė apsivertė aukštyn kojomis dėl kažkelinto iškvietimo į mokyklą. Ir viskas per Lilu – ir vėl. Po stalu ji neramiai judino koją, apautą karamelės spalvos aukštakulniu.

– Sveiki, esu Eva Pošol, naujoji pavaduotoja.

Fani paspaudė ištiestą ranką ir ėmė rašyti atsiprašymo žinutę savo viršininkei. Kodėl ji skambina į mobiliųjį? Paprastai parašydavo elektroninį laišką.

– Aš, žinoma, norėčiau, kad mūsų pirmas susitikimas vyktų kitokiomis aplinkybėmis... Taigi jūs esate Lilu mama?

– Pamotė!

Fani ir Lilu tai ištarė tuo pačiu metu. Taip nuoširdžiai, kad Eva Pošol, varčiusi paauglės dokumentus, krūptelėjo, truputį nustebinta šios detalės svarbos abiem pašnekovėms. Kad atrodytų ramesnė, Fani pasitaisė savo nepriekaištingai sušukuotą šviesių plaukų sruogą, suvokdama, kad šiek tiek persistengė paneigusi bet kokią kraujo ryšį su lyg klounė prisi-
dažiusia paaugle, rūgstančia ant gretimos kėdės.

– Gerai, bet esate teisėta globėja, taip? – atsargiai paklausė Eva Pošol.

– Tam tikra prasme, – patvirtino Fani.

Ji žvilgsniu nuskenavo Lilu nuo galvos iki kojų ir atsiduso. Dviejų spalvų plaukai, išblukęs džemperis, suplyšę džinsai... Kodėl Lilu stengiasi atrodyti taip, tarsi būtų ką tik ištraukta iš šiukšlių konteinerio? Ji galėtų atrodyti daug geriau, jei tik šiek tiek susitvarkytų...

– Matau, kad tai ne pirmas įspėjimas dėl Lilu elgesio... Lilu, ar gali paaiškinti mamai... tiksliau, pamotei, kodėl mes čia esame?

Lilu pašaipiai pažvelgė į Evą Pošol.

– Nes leidau pasireikšti savo kūrybiškumui? Nes pasaulis nepasirengęs mano genialumui? Nes nebeliko saviraiškos laisvės?

– Lilu, liaukis! – griežtai įsiterpė Fani. – Aš labai apgailestauju, Lilu išgyvena paauglystės krizę, šiuo metu ji šiek tiek nevaldoma, bet esu tikra, kad nenorėjo nieko blogo.

Šias banalybes Fani bėrė veidmainiškai šypsodamasi. Jos vienintelis tikslas buvo kuo greičiau išeiti iš šio kabineto – be-dugnės, ryte ryjančios taip trūkstantą ir brangų laiką.

Eva Pošol padavė jai popieriaus lapą.

– Štai ką Lilu nupiešė, atspausdino dvidešimčia egzempliorių ir iškabino mokyklos koridoriuose.

Fani nenoriai paėmė lapą ir apsimetė atidžiai jį apžiūrinėjanti, bet iš tikrųjų pasinaudojo proga žvilgtelėti į laikrodį. Lape buvo pavaizduotas berniukas, nusimovęs kelnes ir pro didinamąjį stiklą žiūrintis į savo pilvo apačią. Ten, kur turėjo būti jo lytis, išvis nieko nebuvo. Piešinio apačioje ji perskaitė: „Žakas ir jo nematoma pupelė.“ Fani pravėrė burną, bet neišleido jokio garso.

– Manau, svarbu pabrėžti, kad Žakas Alenkūras – dešimtokas, mokosi sustiprintų kalbų klasėje, beje, yra itin gabus, o vaikinai piešinyje labai jį primena, – tęsė pavaduotoja.

Lilu kukliai mostelėjo.

– Ačiū, įdėjau daug pastangų, kad atsilyginčiau tam šikniui.

Fani iš siaubo užsimerkė. Rankinėje suvibravo mobilusis ir jai antrą kartą teko užgniaužti nusivylimą, kad negali atsiliiepti. Galbūt Katerina ketina oficialiai pranešti, kad ji paskiriama naujosios žurnalo interneto svetainės vadove? Juos nupirkusi įmonė nusprendė investuoti į interneto, o ne popierinę versiją, kurios pardavimai katastrofiškai mažėja. Visi šį sprendimą vertino kaip grėsmę, tačiau Fani matė tai kaip

neeilinę galimybę. Kodėl žmonės taip bijo bet kokios permainos? Kodėl jų ambicijos tokios ribotos?

– Lilu taip pat sukūrė to paties pavadinimo feisbuko grupę, kurioje paskelbė daugybę kitų tokių pat nepadorių ir įžeidžiančių piešinių.

– Per keturiasdešimt aštuonias valandas surinkau šimtą keturiasdešimt aštuonis patiktukus, – pridūrė Lilu. – Akivaizdu, kad galiu surinkti dar daugiau.

Fani palinksėjo, vis labiau irzdama dėl šio priverstinio laiko švaistymo. Įtampą kėlė mintis, kad praleis tokį svarbų pasiūlymą.

– Lilu jau du kartus įspėta dėl elgesio. Esu priversta pašalinti ją iš mokyklos iki savaitės pabaigos.

Fani buvo brutaliai grąžinta į dabartį.

– Ką?! Ne... Negalite to padaryti. Ji ir taip mokykloje susiduria su sunkumais, jos tėvas nuolat verslo kelionėse, o aš...

– Atsiprašau, ponio Kurten, bet jūsų dukra negali...

– Podukra!

– Taip, atsiprašau, jūsų podukra negali tiesiog puldinėti klasiokus nebaudžiama, o aš, kitaip nei mano pirmtakas, kovai su patyčiomis taikau pačias griežčiausias priemones...

Šoko ištikta Fani nebeklausė pavaduotojos monologo. Ji nenorėjo likti namuose viena su Lilu. Jos ketverių metų sūnus Oskaras – darželyje. Jos partneris ir Lilu tėvas Estebanas namus palikdavo anksti ryte, grįždavo vėlai, dažnai keliaudavo verslo reikalais. O jai vėl teks prižiūrėti nenusipėjamą podukrą iki jos darbui lemtingos savaitės pabaigos. Fani galvoje viskas ėmė suktis visu greičiu. O dar ir ta anksčiau gauta žinutė: „Mirė mama.“ Jai trūko kvapo. Ar ji vienintelė dūsta šiame kabinete?

– Ar galite tai pažadėti, ponio Kurten?

– Ką? Aš...

– Kad Lilu ištrins feisbuko grupę ir parašys atsiprašymo laišką?

– Taip, žinoma!

– Taip pat man buvo pranešta, kad Lilu, priešingai nei sakė savo klasės auklėtojai, vis dar nerado, kur atliks praktiką, kurią turi pradėti pirmadienį.

– Esu tikra, kad Lilu jau numachiusi kelis galimus variantus, – sumurmėjo Fani. – Lilu, juk turi variantų?

– Ne, neturiu.

– Nori pasakyti, kad dar negavai atsakymo, bet išsiuntei gyvenimo aprašymus ir motyvacinius laiškus.

– Ne.

– Dar neišsiuntei, bet esu tikra, kad juos parašei?

– Ne.

Diena kas valandą darėsi vis prastesnė, o dar net nebuvo pietų metas. Fani giliai įkvėpė, bandydama atsikratyti minties, kad mielai paleistų ant stalo stovinčią kambarinę gėlę į pavaiduotoją ir podukrą.

– Galbūt galėtumėt padėti Lilu? Jūsų įmonė juk priima stažuotojus? Esate žurnalistė? Jai tikriausiai būtų labai įdomu...

Fani pratrūko juoktis, o Eva Pošol ir Lilu, kurios akivaizdžiai nesuprato, kas čia tokio juokingo, nustebusios žvelgė į ją.

– Lilu negali atlikti praktikos pas mane. Mes abi išprotėtume. Ji ką nors ras, esu tikra. Tačiau negalite jos pašalinti iš mokyklos.

– Čia ne derybos, ponio Kurten. Lilu turi suprasti, kad tai rimta. Galbūt, jei nebūtumėte praleidusi viso šio susitikimo žiūrėdama į mobiliųjį, suprastumėte ir pati.

Šį kartą Lilu pašaipiai prunkštelėjo, o Fani apstulbusi žvilgtelėjo į pavaduotoją, tada staiga atsistojo.

– Nekalbėkit su manimi tokiu tonu! Kad ir kaip neįtikėtina, tarp apsilankymų čia dėl Lilu krečiamų kvailysčių aš turiu gyvenimą, karjerą ir sūnų!

Po velnių. Ji bikinio depiliaciją atšaukė ne tam, kad klausytų šventeiviškų švietimo sistemos nevykėlės kalbų. *Pelenės* pasakoje Fani niekada savęs neįsivaizdavo pamote. Tiesą sakant, nuo tada, kai tapo pamote, jai viskas atrodė kiek kitaip. Kankinė galbūt visai ne ta, kurią manome esant. Ir Pelenė bent jau tvarkėsi namus ir mėgo gražias sukneles bei kolekcinis batelius. Lilu drabužiai ir kambario būklė greičiau jau buvo panašūs į Kalkutos lūšnynų būrėjos, o ne puotose svajonių princo ieškančios merginos.

Sučiaupusi lūpas Eva Pošol taip pat pakilo.

– Geros dienos, ponja Kurten, gaila, kad nerandame bendros kalbos. Jei nenorite rūpintis Lilu, galbūt būtų geriau, jei susitikimuose dalyvautų jos tėvas. Bijau, kad tai ne paskutinis kartas...

Jei nenorite rūpintis Lilu. Šie žodžiai Fani užgniauzė kvapą.

Kiek vizitų pas gydytoją, tėvų susirinkimų, mokyklos ekskursijų, laukimo prie miesto baseino per jos plaukimo pamokas jai teko ištverti, nes ji *rūpinasi Lilu*? Kodėl visada teisiama būtent ji? Lilu juk net ne jos dukra, po velnių!

– Nagi, – paragino Fani Lilu, – eime.

Nepratarusi daugiau nė žodžio, ji griebė savo rankinę ir išėjo.